

ELISE CLAESON

Varning för konsulter!

Elise Claeson, socionom och frilansskribent, skriver bl a på Svenska Dagbladets ledarsida.

Vad får du knottror av? Bara kändisar får den frågan. Folk vill nämligen veta vad känt folk tycker riktigt illa om. Tidningarna är fulla av snärtiga one-liners om »det värsta jag vet«. Det är nämligen inte alltid så lätt att identifiera sina hatobjekt och ge dem ett ansikte. Men när du väl har gjort det, har du visat vem du är. Den aggressionshämmande lagomsvensken behöver vägledning i hatets mysterier. Det är typiskt svenskt att våra känslor inför våra hatobjekt neutraliseras till »knottror« (i stället för smockor).

Det gäller att inte förhäva sig i sin ilska.

I år kommer kanske många kända direktörer att få knottror av »bonusprogram«. Läkare får kanske knottror av nysvenskans »ohälsa«.

Förutom speciella yrkesknottror finns det politiskt korrekta knottror. I år kommer det att knotttras mycket över »girighet« och »korruption«.

Det finns en röd tråd i årets knottror: Det ropas på mera etik och moral. Det gångna året har visat ett Sverige vi helst vill glömma: egoismens och maktfullkomlighetens Sverige.

Vad gör vi då? Tillsätter en utredning? Visst, men först anlitar vi en konsult.

Det finns nämligen alltid pengar till en konsult. Ingen ekonomi är så nedkörd att den inte kan betala några konsulttimmar. Konsulten är den sista livlinan till den sista livbojen för drunknande i hopplöshetens hav.

I dessa yttersta dagar är det en etik-konsult många ropar på. I dessa yttersta dagar ropar vi på folk som tjänar pengar på att sälja godhet.

Det är för mycket av det goda.

Sånt får jag knottror av.

Etik har blivit vår tids avlatsbrev, som köps och säljs till högstbjudande på en godhetstörstande marknad. Vi kan helt enkelt inte få för mycket godhet. Etik-konsulten är frälsaren och prästen som

ger oss syndernas förlåtelse om vi köper hans dyra råd.

En gång i tiden trodde jag på det här. Det fanns en tid då jag satt och putsade min gloria i styrelsen för Amnesty Business Group. Det var en härlig tid. Jag skrev tjusiga, fantasifula agendor och appeller utan ett öre i arvode. Det är så långt från en Skandiadirektör man kan komma. Jag fick alltid komma alldeles gratis till näringslivets elegant salonger när världsproblemen avhandlades. Jag stod där som en godhetens självlysande lucia mitt bland de bonustyngda, vinstmaximerande direktörerna. Jag blev ett etiskt alibi; den som umgås med en riktigt God Människa kan ju inte vara helt förtäpad. Det var en skön känsla.

Till slut kom jag på att många goda människor såg en affärsmöjlighet i godheten. De var bara där för att lära sig hur marknaden fungerade. När de lärt sig tillräckligt avsåde de sig uppdraget och blev goda etik-konsulter.

Många har aldrig träffat en etik-konsult.

Det kryllar inte av dem, trots den etiska högkonjunkturen. Oftast träffar vi på dem på påkostade seminarier om företagens sociala ansvar. Där letar de sina offer.

För att framstå som riktigt etisk gäller det att välja rätt miljö och rätt personer att visa upp sig med. Kyrkor är t ex mera etiska än hotell. Präster anses fortfarande vara en klart mera etisk yrkesgrupp än direktörer. Jackpot för en hungrig etik-konsult är att få tala om sig själv i en kyrka tillsammans med präster.

Just en sådan konsult hörde jag nyligen. Han berättade gråtmilt om hur han som ung student av etiska/ideologiska skäl sålt den förmögenhet i aktier som han ärvt. Han berättade triumferande om hur han förorsakat tumult på sin gamla anrika skola genom att sätta upp ett Amnesty-upprop på anslagstavlan.

Akta er för etik-konsulter. De är falska profeter. De vill få oss att känna oss

som syndare i hopp om att vi i vårt sökande efter bot och bättring ska köpa just deras tjänster. De dyker alltid upp med sina väloljade fraser när vi drabbas av moraliska härdsmältor, typ Skandia- och Systembolagshärvorna. Medvetet är de medskapande i den hycklande moralpanik som driver oss in i deras etikfällor.

»Det är bristen på etik och moral

Konsulten är den sista livlinan till den sista livbojen för drunknande i hopplöshetens hav.

som är problemet«, står det på en skylt över fällorna.

Etikfällan är en fälla. Gå inte i den fällan. Låt er inte luras att utarbeta en etikpolicy. Det är vad etik-konsulten kommer att föreslå efter att ha fastslagit det moraliska förfallet i företaget/sjukhuset/kommunen.

Etikpolicyn blir ett med etiken, dvs den som följer policyn blir etisk. För syndernas förlåtelse, så att säga.

Men vi behöver inte ändra våra egna personliga värderingar och moraliska överväganden. Vi behöver inte bli goda människor. Sånt är alldeles för jobbigt. Nej, det hela går ut på att inte ertappas med fingrarna i syltburken. Att officiellt följa reglerna. Bli ögontjänare. Inte ha svart städerska. Inte titta på porrfilm. Den som följer reglerna är en god människa. Etikpolicyn blir vår ställföreträdande etik. Bara vi upprepar att »vi ska älska våra patienter och kunder och arbetskamrater och chefer och u-länder lika mycket som oss själva« tillräckligt ofta och dessutom skriver ner det, då kommer vi att få ett evigt, etiskt liv.

Fler kändisar borde få knottror av sånt.